

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

5110600 - Тарих
бакалаврият таълим йўналишининг малака талаблари

Тошкент

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Тошкент давлат педагогика университети;

ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги Олий ва ўрта махсус, профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 2020 йил «14» 08 даги 3 - сонли йиғилишида маъқулланган.

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2020 йил «14» 08 даги 418 - сонли буйруғи билан тасдиқланган.

ЖОРИЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги.

Мазкур Малака талаби 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари классификатори, Ўзбекистон Республикаси Миллий малака рамакасига мувофиқ ишлаб чиқилган ва расмий метёрний-услубий ҳужжат ҳисобланади.

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида Малака талабини расмий чоп этиш ҳуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тегишлидир.

МУНДАРИЖА

Т/р		бет
1.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи...	4
1.1.	Қўлланмиш соҳаси	4
1.1.1.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши Малака талабнинг қўлланилиши	4
1.1.2.	Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари.....	4
1.2.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи	4
1.2.1.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари	4
1.2.2.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари	4
1.2.3.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари	5
1.2.4.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари	5
2.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига кўйилган талаблар.....	6
2.1.	Умумий компетенциялар	6
2.2.	Касбий компетенциялар.....	6
2.3.	Касбий квалфикациялар.....	6
3.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига кўйилган умумий талаблар	7
3.1.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурига кўйилган умумий талаблар.....	7
3.2.	<i>5110600-Тарих</i> бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги ноклама ҳажми	7
	Библиографик маълумотлар.....	8

1. 5110600 - *Тарих* бакалаврият таълим йўналишининг умумий таснифи

5110600 - *Тарих* таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрлаш кундузги, кечки ва сиртки таълим шаклларида амалга оширилади. Барча таълим шакллари бўйича ўқитиш кредит-модуль тизими асосида ташкил қилинади. Кундузги таълимда бакалаврият дастурининг меъёрий муддати 4 йил, кечки таълим 4,5 йил, сиртки таълим 5 йил.

1.1. Қўлланган соҳаси.

1.1.1. 5110600 - *Тарих* бакалаврият таълим йўналиши Малака талабининг қўлланилиши.

Малака талаби **5110600-*Тарих*** бакалаврият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи барча олий таълим ташкилотлари учун талаблар мажмуини ифодалайди.

1.1.2. Малака талабларининг асосий фойдаланувчилари:

- мазкур таълим йўналиш бўйича малака талаблари, ўқув режа ва фан дастурларини ишлаб чиқиш ва янгилаш, улар асосида ўқув жараёнини самарали амалга ошириш учун масъул ҳамда ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим ташкилотининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўқув бўлими бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари) ва профессор-ўқитувчилари;

- таълим йўналишининг ўқув режаси ва фан дастурларини ўзлаштирувчи олий таълим ташкилотининг талабалари;

- бакалаврият битирувчиларининг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация комиссиялари;

- таълимни бошқариш бўйича ваколатли давлат органлари;

- олий таълим ташкилотларини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

- олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли давлат органлари;

- кадрлар буюртмачилари ва иш берувчи ташкилот ва қорхоналар;

- олий таълим ташкилотларига ўқишга кираётган абитуриентлар, уларнинг ота-оналари ва бошқа манфаатдор шахслар.

1.2. 5110600-*Тарих* бакалаврият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг таснифи.

1.2.1. 5110600-*Тарих* бакалаврият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5110600-*Тарих* – педагогика соҳасидаги йўналиш бўлиб, умумий ўрта таълим мактаблари, ўрта махсус, касб-хунар таълими муассасалари учун бакалаврият таълим йўналиши бўйича педагогик кадр жараёнида фойдаланиладиган фанлар, педагогик фаолият воситалари, усуллари, методлари;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида ҳамда мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-

педагогик тадқиқот ишлари билан шугулланиш;

оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, бошқа давлат ва нодавлат муассасаларида касбий фаолият юритиш каби комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

1.2.2. 5110600 - Тарих бакалаврият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг объектлари:

- умумий ўрта таълим мактаблари, академик лицей ва профессионал таълим муассасаларида "Ўзбекистон тарихи", "Жаҳон тарихи" ва тарихга оид фанлардан ўрнатилган тартибда дарс бериш;

- таълим тизимида кабинет мудирлари, лаборант ва унга тенглаштирилган лавозимларда фаолият юритиш;

- мос таълим йўналишлари бўйича таълимни амалга оширувчи вазирликлар, унинг тармоқ бошқармалари ва муассасаларида методист бўлиб ишлаш;

- маҳаллий ўз – ўзини бошқариш органлари ҳамда жойларда маънавият ва маърифат марказларида ишлаш;

- мос ихтисослик бўйича илмий-тадқиқот жараёнлари, маънавий-маърифий тарғибот ишларида фаолият олиб бориш.

1.2.3. 5110600 - Тарих бакалаврият таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг турлари:

• педагогик;

• илмий-тадқиқот;

• маънавий-маърифий;

• ташкилий-бошқарув;

Таълим йўналиши йўналишлари бўйича тайёрланган бакалаврлар касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор йўналишлари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан амалга оширилади.

1.2.4. 5110600 - Тарих бакалаврият таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий вазифалари.

5110600 - Тарих бакалаврият таълим йўналиши бўйича Миллий малака рамакисининг 7-малака даражаси ҳамда бакалавр касбий фаолиятларининг соҳалари, объектлари ва турларига мувофиқ бакалаврият битирувчиси қўйидаги касбий вазифаларни бажаришга қодир бўлиши лозим:

педагогик фаолиятида:

- таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўқув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўқув материалларини моделлаштириш;

- яхлит педагогик жараёнининг умумий қонун, қонуният ва тамойилларига амал қилиш, таълим-тарбия жараёнида ташкилий, психологик, дидактик ва социологик қонуниятларнинг амал қилиш;

- таълим-тарбия жараёни таркибий қисмлари (мақсад, натижа, мазмун, шакл, метод ва восита)нинг ўзаро алоқадорлиги ва умумийлигини ҳисобга олиш;

таълим-тарбиянинг хилма-хил метод ва замонавий педагогик технологияларни оқилона қўллаш, ижодий ёндашув асосида миллий менталитетга мослигини таъминлаш;

Ташкилий-бошқарув фаолиятида:

- педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган ҳолда таълим бериш мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш;
- жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;
- фикрлар ҳар-хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;
- бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш.

Маънавий-маърифий фаолиятида:

- маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиши, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгига миллий ғояни сингдириш;
- ўқувчиларда мафкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиши;
- глобаллашув шароитида кечаётган жараёнларда ахборот коммуникация технологияларининг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;
- миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишда, умуминсоний қадриятлар, меҳр-мурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний қасдларни сингдириш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

- тарих соҳасида илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишидаги фанлар ва уларни ўқитиш методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;
- тарих фанларига доир интернет тармоғида янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда излаш ҳамда амалиётга бевосита татбиқ этиш;
- тарих таълим йўналишларидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;
- илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;
- маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;
- тарих доир тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш қобилиятларига эга бўлиши керак.

2. 5110600 - Тарих бакалаврият таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий компетенцияларига қўйиладиган талаблар

2.1. Умумий компетенциялар:

- дунёқараш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши;
- гуманитар фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;

- давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий-иқтисодий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиш;

- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид ҳужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, гуманитар фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда касб фаолиятида фойдалана билиш;

- ўқувчиларда мафкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини қўллай билиши; жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;

- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиш;

- таълим-тарбия жараёнини ташкил этишнинг асосий ва ёрдамчи шаклларида унумли фойдаланиш; ўқувчиларнинг бўш вақтини самарали ташкил этиш ва ўтказиш;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тасаввур ҳамда эътиходга, ўзини жисмоний чиниктириш ўқув ва кўникмаларига эга бўлиш.

2.2. Касбий компетенциялар:

- таълим-тарбия жараёни таркибий қисмлари (мақсад, натижа, мазмун, шакл, метод ва восита)нинг ўзаро алоқадорлиги ва умумийлигини ҳисобга олиш;

- таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллий менталитетга мослигини таъминлаш;

- таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўқув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўқув материалларини моделлаштириш;

- тарих таълими бўйича рақобатбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;

- тарих фанига оид янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлаши ва таълим жараёнига тадбиқ қила олиши.

- касбий фаолиятига тегишли меъёрий-ҳуқуқий ҳужжатларни излаш, таҳлил қилиш ва улардан касбий фаолиятида фойдаланиш кўникмаларига эга бўлиш;

- фуқаролик жамиятининг долзарб масалаларини билиши, Ўзбекистонни ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясидаги ижтимоий соҳани ривожлантиришга оид мақсадли вазифаларни амалга ошириш;

- ахборот технологияларини касбий фаолиятида қўллай билиши, ахборотларни йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усулларини эгаллаган бўлиши, фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиш;

– Тарих фанларининг асосий мақсади ва тушунчалари, тарих ва унга оид фанларнинг шаклланиши ва ривожланишининг тарихий босқичлари; Ўзбекистонда тарих фани, археология, этнология, тарихшунослик, манбашунослик, музейшунослик, архившунослик соҳасидаги ютуқлар, Ўзбекистонлик олимларнинг тарих фанининг ривожига қўшган ҳиссалари ва тарих фанларидаги кейинги йиллардаги ютуқларини билиши;

– тарихнинг назарий масалалари тўғрисида, жумладан тарих фанининг қадимги, ўрта асрлар, янги ва энг янги давридаги тарихий қарашлар қабила бўйича назарий билимларга эга бўлиши;

– тарихни ўрганишда давраштириш, энг қадимги давр, қадимги давр, ўрта асрлар, янги давр ва энг янги даврнинг хронологик саналари ва хусусиятларини билиши;

– Жаҳон тарихи ва Ватанимиз тарихининг энг қадимги даврдан то бугунги кунгача бўлган тарихий жараёнларни ривожланиш босқичларини, шу билан бирга тарихий воқеа ва жараёнларни асосий ёзма манба ва бошқа ҳужжатлар ёрдамида таҳлил қилиш;

– тарихий тафаккурларини такомиллаштириш, ўтмиш ва ҳозирги замондаги воқеа ва ҳодисаларга илмий ҳолислик ва тарихий объективлик тамойилларига амал қилган ҳолда тарихий воқеаларга муносабат билдирадиган ҳамда умуминсоний қадриятлар асосида ёндашадиган эркин фикрли комил инсонни тарбиялаш, талабаларда халқимизнинг маданий, маънавий меросига, илғор анъаналари, миллий қадриятлари, ахлоқий қадриятларига ҳурмат, ватанпарварлик туйғуларини, аждоғларимизнинг жаҳон маданиятига қўшган ҳиссаларидан фахрланиш ва уларнинг муносиб давомчилари бўлиши керак;

– тарих фанининг назарий билимларини қўллаш ёрдамида тарихдан сабоқ олган ҳолда жамиятнинг муаммоларини тўғри ҳал қилиш, тарих фанининг жамиятдаги муносиб ўрнини аниқлаш;

– тарихдан олган назарий билимларини амалда қўлай олиш, умумий ўрта таълим мактаблари, академик лицей ва касб ҳунар коллежларидаги педагогик амалиётда таълим эга олинган кўникмаларига эга бўлиши керак.

2.3. Касбий квалификациялар:

Тарихчи-педагог, музейшунос, архившунос, мос таълим йўналиши бўйича вазирликлар, унга тенглаштирилган бўлимларда методист, ижтимоий – гуманитар фанлар йўналишидаги илмий тадқиқот ташкилотларида кичик илмий ходим, маҳаллий ўз-ўзини бошқариш органлари ҳамда жойлардаги ёшлар, маънавият марказларида маънавиятчи квалификацияларига эга бўлиш мумкин.

3. 5110600 - Тарих бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

3.1. 5110600 - Тарих бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурларига қўйиладиган умумий талаблар

Бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси ва фанлар дастурлари таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятларининг тавсифи

ҳамда касбий компетенцияларига кўйиладиган талабларга мувофиқ, талабалар мажбурий ва танлов фанларини ўзлаштириши, амалиётларни ўқиши ва натижада касбий фаолиятида зарур билим, кўшикма ва малака компетенцияларини эгаллашини таъминловчи мазмунда ишлаб чиқилади.

Ўқув режаси кредит-модуль тизими асосида шакллантирилади. Бунда ўқув жараёни графиги, ҳафталик кесимида ўқиш вақти, аттестациялар, амалиётлар, таътиллار, семестрлар бўйича ўтиладиган "Табиий-илмий ва гуманитар фанлар", "Умумкасбий фанлар", "Махсус фанлар", машғулотлар турлари, ажратилган соатлар, кредитлар, фанлар коди, Давлат аттестацияси ва бошқалар кўрсатилади.

Ўқув режаларга киритиладиган мажбурий ва танлов фанлар турдош олий таълим муассасалар билан ҳамкорликда таянч олий таълим муассасалари томонидан белгиланади.

3.2. 5110600 - *Тарих* бакалаврият таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (қундузги) ўқиш шакли учун аудитория машғулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 30 соатгача қилиб белгиланиши мумкин.

Ўқишнинг меъёрий муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми куйидагича тақсимланиши мақсадга мувофиқ:

Ўқув давлари	Кундузги таълим шакли учун*	Кечки таълим шакли учун*	Сиртки шакли таълим учун*
Назарий ва амалий таълим*	40-60%	40-60%	40-60%
<i>Шу жумладан, мустақил таълим</i>	-	15-35%	25-45%
Аттестация	6-8%	6-8%	6-8%
Таътил	10-30%	10-30%	10-30%
Малакавий амалиёт	15-30%	15-30%	15-30%
Битирув малакавий иши	2-3%	2-10%	2-10%

Библиографик маълумотлар

УДК 002: 651. 1/7

Гуруҳ Т 55

ОКС 01.040.01

Таянч сўзлар:

касбий фаолият тури, компетенция, таълим йўналиши, касбий фаолият объекти, касбий фаолият соҳаси, бакалавриятнинг асосий ўқув режа ва фан дастурлари, профиль, уқиб-ўрганиш патижалари, ўқув даври менежмент, тармоқлар ва соҳалар, малака талаблари, бакалавриятнинг ўқув жараёни, сифатни баҳолаш ва назорати, мустақил таълим, ишлаб чиқариш, таъкидий-бошқарув фаолияти, малака амалиёти, битирув малакавий иши, давлат аттестацияси, ўқув фанлари блоки, олий таълим муассасаси, таълим жараёни, бошқарув жараёни, ишлаб чиқариш, лойиҳалаш, илмий тадқиқот жараёни.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истеъмолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат педагогика университети

Ректор

2020 йил «12» 08

А.Умаров

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги
Республика таълим маркази

Директор

2020 йил «14» 08

Ш.Саттаров

М.Ў.

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
Олий таълимни ривожлантириш тадқиқотлари ва илғор технологияларни
татбиқ этиш маркази

Директор

2020 йил «14» 08

З.Хақимова

М.Ў.

Ўзбекистон Республикаси

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Олий таълим стандартлари ва норматив таъминоти
Бosh бошқармаси бошлиғи

Бошлик

2020 йил «14» 08

С.Ниязбеков

М.Ў.

**5110600 - Тарих бакалаврият таълим йўналишининг
малака талаблари мазмуни бўйича ишчи гуруҳнинг
келишув варақаси**

№	Ишчи гуруҳ райси ва аъзолари	Аъзоларнинг Ф.И.Ш	Лавозими, илмий даражаси ва унвони	Имзо
1	раис	Н.Х.Рахмонқулова	Низомий номидаги ТДПУ ўқув ишлари бўйича проректори	
2	аъзо	А.Раҳматуллаева	Низомий номидаги ТДПУ "Ўзбекистон тарихи" кафедраси мудири, т.ф.н.	
3	аъзо	С.Тилабаев	Низомий номидаги ТДПУ "Тарих ва уни ўқитиш методикаси" кафедраси мудири, т.ф.н.	
4	аъзо	Э.З.Нуриддинов	Низомий номидаги ТДПУ "Тарих ва уни ўқитиш методикаси" кафедраси профессори, т.ф.д.	
5	аъзо	С.Р.Бердиев	Тошкент шаҳар ХТХҚТМОХМ "Ижтимоий- иқтисодий фанлар" кафедраси мудири в.б.	

Ректор

А.Ю.Умаров

Ўқув ишлари бўйича проректор

Н.Х.Рахмонқулова

Ўқув-меъёрий хужжатларни
такомиллаштириш бўлими бошлиғи

А.А.Хужаев

Факультет декани

Л.М.Бабаходжаева

**5110600 - Тарих бакалаврият таълим йўналиши малака талаблари ва ўқув
режасини ишлаб чиқувчи
Ишчи гуруҳ таркиби**

Т/Р	Ишчи гуруҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1	А.Ю.Умаров	Раис, ректор	
Аъзолари:			
2	А.Раҳматуллаева	Низомий номидаги ТДПУ “Ўзбекистон тарихи” кафедраси мудири, т.ф.н.	
3	С.Тилабаев	Низомий номидаги ТДПУ “Тарих ва уни ўқитиш методикаси” кафедраси мудири, т.ф.н.	
4	З.А.Илҳомов	Низомий номидаги ТДПУ “Ўзбекистон тарихи” кафедраси доценти, т.ф.н.	
5	Э.З.Нуриддинов	Низомий номидаги ТДПУ “Тарих ва уни ўқитиш методикаси” кафедраси профессори, т.ф.д.	
6	Ф. Исмогуллаев	Низомий номидаги ТДПУ “Тарих ва уни ўқитиш методикаси” кафедраси доценти, т.ф.н.	

Ректор А.Ю.Умаров

М.Ў.

Ўқув ишлари бўйича проректор Н.Х.Раҳмонкулова

Декан Л.М.Бабаходжаева

**Низомий номидаги Тошкент давлат педагогика университети
бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг
малака талаблари ва ўқув режаларини турдош олий таълим муассасалари билан**

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

6.08.2020 й.

Қатнашчилар: Ўзбекистон миллий университети, Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети, Андижон давлат университети, Бухоро давлат университети, Гулистон давлат университети, Қорақалпоқ давлат университети, Қарши давлат университети, Наманган давлат университети, Самарқанд давлат университети, Термиз давлат университети, Урганч давлат университети, Фарғона давлат университети, Жizzах давлат педагогика институти, Қўқон давлат педагогика институти, Навоий давлат педагогика институти, Нуркус давлат педагогика институти ректорлари, ТДПУ Термиз ва Шаҳриябз филиллари директорлари, университетнинг таълим кафедралари мудирилари ва таълим ушбу тилчилар.

КУШ ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 29 апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган "2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури"да, 2017 йил 27 июлдаги "Олий таълим мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда икисодиёт соҳалари ва тармоқларининг широклини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июлдаги "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг маълуматда амалга ошириладиган кенг қамровли ислохотларда фаол широклини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги "Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги "Олий ва ўрта махсуд таълим тизимига бошқарувиинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги "Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида"ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги "2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини "Илм, маърифат ва рақамли икисодиётни ривожлантириш йили"да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида"ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги "2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида"ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги "Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларининг аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида"ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги ПА/А-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсуд таълим вазирлигининг 2018 йил 29 сентябрдаги "Олий таълим муассасаларида талабалар билимининг назорат қилиш ва баҳолаш тизимини тўғрисканлиги юзасидан жорий этиш тўғрисида"ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги "Олий таълим муассасаларида талабалар билимининг назорат қилиш ва баҳолаш тизимини тўғрисканлиги юзасидан жорий этиш тўғрисканлиги тўғрисида"ги 19-2018-сонли буйруқларида белгилаб берилган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент давлат педагогика университети ижодий ишчи гуруҳлари томонидан тайёрланган "Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликларни Классификатори"даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларининг муҳокамаси.

Сўзга чиқди: Н.Рахманқуллова – маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисканлиги тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги "2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини "Илм, маърифат ва рақамли икисодиётни ривожлантириш йили"да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисканлиги тўғрисида"ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги "2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисканлиги тўғрисида"ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида белгилаб берилган вазифаларнинг юзасидан таъминлаш мақсадида амалдаги "Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликларни Классификатори"даги 110000-Педагогика таълим соҳасига киритилган ўзгаришларга, жорий ўқув йили I-курсларида таълим жараидида ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари ҳамда ўқув режаларини яратиш зарурияти тўғрисида.

ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, 2020-2021 ўқув йилида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган, шунингдек амалдаги бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари таълим жараидида ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган ҳалда ишлаб чиқилган Янги яратилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларини ушбу йўналишда муҳофиза қилишнинг зарур. Мазкур масала юзасидан ТДПУда олиб борилган ва амалга оширилган ишлар билан батафсил танишиш зарур бўлади.

Эшитилди: А.А.Хужаев – университет ўқув-меъёрий ҳужжатларни такомиллаштириш бўлими таълимдан турдош олий таълим муассасалари ҳамда университет кафедралари мутахассисларининг жалб қилиш ҳалди директив

хужжатлар ҳамда ўқитишнинг кредит-модуль тизими асосида [10000]-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари лойиҳалари университет масъул ходимларидан иборат ишчи гуруҳлар томонидан яратилди:

- А.Умаров - Тошкент давлат педагогика университети ректори, Ишчи гуруҳ раиси;
- Н.Рахмишқудова - Ўқув ишлари бўйича проректор, раис ўринбосари;
- А.Акмалов - Математика ва уни ўқатиш методикаси кафедраси мудири;
- Н.Халилова - Психология кафедраси мудири;
- С.Турсунова - Информатика ва уни ўқатиш методикаси кафедраси мудири;
- Г.Джанпиевснова - Мактабгача таълим методикаси кафедраси мудири;
- Н.Алимқулов - География ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
- Н.Абидова - Логопедия кафедраси мудири;
- О.Искандаров - Кимё ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
- М.Хамедова - Олигофренопедагогика кафедраси мудири;
- Ў.Хўжаназов - Ботаника кафедраси мудири;
- Д.Даветов - Умумий математика кафедраси доценти;
- Н.Тодипов - Тасвирий санъат ва уни ўқитиш методикаси катта ўқитувчиси;
- О.Рахматуллоева - Ўзбекистон тарихи кафедраси мудири ва бошқ.

Кул тартибидаги масала бўйича йиғилган билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Тошкент давлат педагогика университетида ишчи гуруҳлар томонидан тайёрланган [10000]-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги "Олий таълим тизimini янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган "2017-2021 йилларда Олий таълим тизimini комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури"да, 2017 йил 27 июлдаги "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иккуноджёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июлдаги "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган вент камривати ислохотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшиқча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги "Таълим сифатини назорат қилиш тизimini такомиллаштириш бўйича кўшиқча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги "Олий ва ўрта махсус таълим тизimini бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги "Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизimini 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида"ги ПФ-3847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги "2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясини "Илк маърифат ва рақамли иккуноджётни ривожлантириш йили"да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида"ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июлдаги "2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилинишига давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида"ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июлдаги "Давлат таълим муассасалари ҳамда нодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациядан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида"ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги ПА/1-20-сонли топшириғига белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирининг 2018 йил 29 сентябрдаги "Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизimini тўғрисидаги шўъба жорий этиш тўғрисида"ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги "Олий таълим муассасаларида талабалар билимини назорат қилиш ва баҳолаш тизimini тўғрисидаги шўъба жорий этиш тўғрисида"ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда халқаро таълим, Халқ таълими ҳамда Мактабгача таълим вазирликлари экспертисидан ўтказилганлиги инобатда олинсин.

2. [10000]-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини тайёрлашда турдош ОТМларининг таклифлари ҳисобга олинганлиги таъкидлансин.

3. [10000]-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқлаш (қилиш) учун Вазирлик ҳузуридаги Олий таълимни ривожлантириш ташкиотлари ва илғор технологияларни татбиқ этиш марказига топширилсин.

Мажлис раиси

А.Ю.Умаров

Котиб

А.А.Хўжаев

Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги
Олий ва ўрта махсус, касб-ҳунар таълимги бўлган
Мунофиқлантирувчи Контракт Педагогика таълим соҳаси бўйича
Ўқув-услубий бирлашмаси йўналишининг 9-сонли

БАЁННОМАСИДАН БЎЧИРМА

Тошкент пл.

“Б” 08 2020 й.

Қатнашчилар: Ўзбекистон раиси – А.Ю.Умаров
Ўқув-услубий бирлашма раиси: А.А.Хўжаев
Аъзолари: - Ўқув-услубий бирлашманинг 23 нафар аъзосидан 21 нафариги тақлиф этишганлар
14 нафар

КУШ ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган “2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлари Дастури”да, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда катта ҳиссага эришилган ҳолатлар ва тармоқларининг кишиларнинг янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сонли, 2018 йил 5 июлдаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда асосли оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларида фаол иштирокчи таълимчи бўлишга қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли, 2019 йил 16 январдаги “Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги “Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувнинг янги тамойилларини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги “Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиqlаш тўғрисида”ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасининг ривожлантиришининг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг “Илм, маърифат ва рақамли катта ҳиссага эришилган ривожлантириш йўли”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июлдаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июлдаги “Давлат таълим муассасалари ҳамда маъмулий таълим ташкилотларида аттестациядан ва давлат аккредитациясидан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида”ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Администрациясининг 2020 йил 4 январдаги РА/1-20-сонли топширишида белгиланган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 29 сентябрдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимининг назорат қилиш ва баҳолаш тизимини тўғрисидаги ислоҳотни жорий этиш тўғрисида”ги 820-сонли, 2018 йил 9 августдаги “Олий таълим муассасаларида талабалар билимининг назорат қилиш ва баҳолаш тизимини тўғрисидаги ҳатомки тасдиқлаш ҳақида”ги 19-2018-сонли буйруқларида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент давлат педагогика университети иккундлий ишнинг тўғрисидаги томондан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг маълум талаблари ҳамда ўқув режаларининг муҳофазаси ҳамда уларни тасдиқлаш учун таълим этиш

Эшитилган: Ўқув-услубий бирлашма раиси А.Ю.Умаров:

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги “2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасининг ривожлантиришининг бешта устувор йўналиши бўйича Ҳаракатлар стратегиясининг “Илм, маърифат ва рақамли катта ҳиссага эришилган ривожлантириш йўли”да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида”ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июлдаги “2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида”ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳасини қамраб олувчи ўзгартириш ва қўшимчаларга, жорий ўқув йили I-курсларида таълим жараёни ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари маълум талаблари ҳамда ўқув режаларини қайта тўғритуриш туғилганлиги, шу жумладан 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгидан киритилган таълим йўналишлари ва мутахассисликлари ҳақида ахборот берди, уларни муҳофазат қилиш ҳамда янада чиқилган маълум талаблари ва ўқув режалари ҳақида йилдан-йилга қилинган таълимчиларнинг фикр-мулоҳазаси ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чиққилар: Жиззах давлат педагогика институти, Қўқон давлат педагогика институти, Нукус давлат педагогика институти, Наманган давлат педагогика институти ўқув ишлари бўйича проректорлари, Табиғий фанлар таълим шўъбаси раиси К.Ситаров, Ташкент шаҳар ва муҳкамлик графигидаги таълим шўъбаси раиси Р.Халилов, Маълум таълим шўъбаси раиси М.Мирзолиевлар сўзга чиқиб, 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура

муноамалхисликларининг шайхон талаблари ҳамда ўқув режалари ҳақида ўзгартириш фикр-мулоҳазалари ва таклифларининг билдирилди.

Энгилтилди: Ушбу реферат ўқув йилида проректори Н.Раҳманкулов:

маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги «2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишини бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иқтисодийтни ривожлантириш йили»да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида»ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги «2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларида ўқушга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида»ги ПҚ-4749-сонли Қарорларда белгилаган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида ишдаги «Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори»даги 110000-Педагогика таълим соҳасига киритилган ўзгартириш ва ҳўшимчаларга, жорий ўқув йили I-курсларида таълим жараёни ўқитишнинг кредит-модуль тизимида асосланган давлат таълим стандарти, бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари ҳамда ўқув режаларини яратиш жараёни гунаҳди.

ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, 2020-2021 ўқув йилида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгида киритилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ишлаб чиқилган. Янги яратилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларида таълим соҳасини ривожлантиришда рўйи берилган иқтисодий нелоҳатлир тўлалигичи ўз аксини топди. Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун тавсия этиш мўкин, - деб фикр билдирди.

ТДПУнинг ишчи гуруҳи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, 2020-2021 ўқув йилида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича янгида киритилган бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари лойиҳалари республикадаги асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-таъкикот институти ҳамда турдош олий таълим муассасалари билан келишилган. ўринилган тартибда тасдиқлаш учун вазирлик қоллидаги Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгашга тақдим этишга тийёр ҳолатга келтирилган.

Куни тартибдаги мағи р мисали бўйича йиғилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Турдош олий таълим муассасалари (ОТМ) вакилларини ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб қилган ҳолда Тошкент давлат педагогика университетидан ташкил этилган ишчи гуруҳлар томонидан ишлаб чиқилган 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, ўқитишнинг кредит-модуль тизими бўйича янгида ишлаб чиқилган таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 8 октябрдаги «Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида»ги ПФ-4847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги «2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишини бўйича Ҳаракатлар стратегиясини «Илм, маърифат ва рақамли иқтисодийтни ривожлантириш йили»да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида»ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июндаги «2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларида ўқушга қабул қилишнинг давлат буюртмаси параметрлари тўғрисида»ги ПҚ-4749-сонли Қарорларда ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июндаги «Давлат таълим муассасалари ҳамда лодавлат таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациясининг ўтказиш тартибини тақомиллаштириш тўғрисида»ги 470-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президентини Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА171-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солишни бошқа норматив-ҳуқуқий ҳужжатларга ҳамда қалғари тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганини инобатга олиниши.

2. 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўринилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМлари мағиавтор вазирликларда экспертидан ўтказилганини таъкиқлаш (110000-Педагогика таълим соҳасида қашлар истеъмолчилари (Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги, Халқ таълими вазирлиги ва Мақтабгача таълим вазирлиги) томонидан қўйилганлиги учуний малака талаблари, «Келишув баённомалари», «Келишув даволатномалари» билан рақийлаштирилган ва малака талабларида илова қилилади).

3. Экспертига натиқасида мутахассислар томонидан аниқлиганлиги ва мағиавтор малака талабларининг яратилишда инобатга олиниши.

4. 110000-Педагогика таълим соҳаси Давлат таълим стандарти, таълим йўналишлари ва мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ўринилган тартибда тасдиқлаш тавсия этиш учун Олий, ўрта махсус ва профессионал таълим йўналишлари бўйича ўқув услубий бирлашмалари фаолиятини Мувофиқлаштирувчи Кенгаш мўҳаммасига тақдим этилиши.

Бирлигига рақис

Маълум қотиб

А. Ю. Умаров

А. А. Хўжаев

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талабларини ишлаб чиқишда олий маълумотли кадрлар тайёрлашнинг хорижий тажрибалиридан фойдаланилганлиги ҳақида

МАЪЛУМОТНОМА

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талабларини ишлаб чиқишда АҚШ, Буюк Британия, Германия, Хитой Халқ Республикаси, Япония, Корея, Белоруссия, Россия ва бошқа хорижий мамлакатлар олий ўқув юртиларида ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган педагогика таълим соҳаси учун кадрлар тайёрлов тажрибалиридан фойдаланишдан

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талабларини ишлаб чиқишда хорижий мамлакатларда ўқитишнинг кредит-модуль тизимига асосланган педагогик кадрлар тайёрлашда назарий ва амалий таълим билан бирга малака амалиётини алоҳида эътибор берилган таҳлил қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги "Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-2909-сонли Қарори билан тасдиқланган "2017-2021 йилларда Олий таълим тизимини комплекс ривожлантириш чора-тадбирлар Дастури"да, 2017 йил 27 июлдаги "Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодий соҳаси ва тасмоқларнинг кенгайтириш янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-1151-сонли, 2018 йил 5 июлдаги "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда яшашга оширишда янги кенгайтириш шартларида фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-1775-сонли, 2019 йил 16 январдаги "Таълим сифатини назорат қилиш тизимини такомиллаштириш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида"ги ПҚ-4119-сонли, 2019 йил 11 июлдаги "Олий ва ўрта махсус таълим тизимига бошқарувиинг янги тамлиллариини жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида"ги ПҚ-4391-сонли, 2019 йил 8 октябрдаги "Ўзбекистон Республикаси олий таълим тизимини 2030 йилгача ривожлантириш концепциясини тасдиқлаш тўғрисида"ги ПФ-5847-сонли, 2020 йил 27 февралдаги «Педагогика таълим соҳасини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги ПҚ-4623-сонли, 2020 йил 2 мартдаги "2017-2021 йилларда Ўзбекистон Республикасини ривожлантиришнинг бешта устувор йўналишини бўйича Ҳалқатлар стратегиясини "Илм. маърифат ва рақамли иқтисодиётни ривожлантириш йили"да амалга оширишга оид давлат дастури тўғрисида"ги ПФ-5953-сонли, 2020 йил 12 июлдаги "2020/2021 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларини ўқишга қабул қилишнинг давлат бунорлисини параметрлари тўғрисида"ги ПҚ-4749-сонли Қарорларида ва Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 7 июлдаги "Давлат таълим муассасалари ҳақида қандайдир таълим ташкилотларини аттестациядан ва давлат аккредитациядан ўтказиш тартибини такомиллаштириш тўғрисида"ги 436-сон Қарори, Ўзбекистон Республикаси Президентининг Администрациясининг 2020 йил 9 январдаги РА.14-20-сонли топшириғида белгилаб берилган вазифалар, Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг 2018 йил 29 сентябрдаги "Олий таълим муассасаларида таълим сифатини назорат қилиш ва баҳолаш тизимини тўғрисидаги низомини жорий этиш тўғрисида"ги 829-сонли, 2018 йил 9 августдаги "Олий таълим муассасаларида талабалар билиминини ошириш қилиш ва баҳолаш тизимини тўғрисидаги низомини тасдиқлаш ҳақида"ги 19-2018-сонли буйруқларида белгилаб берилган вазифалар ҳақида бакалаврият таълим йўналишлари талабаларининг малака амалиётларини ўтказишда ўзини муқаддат 4-йил бўлган таълим йўналишларида 24 ҳафта, 3-йил бўлган таълим йўналишларида 14 ҳафта қилиб белги қилинди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талабларини янада кадрлар тайёрловчи олий ўқув юртиларида бакалаврият талабалари илмий-тадқиқот ишларида жамиятнинг ишончини янада ортиришда, малака талабларида илмий-тадқиқот фаолияти ҳам назорат қилинган. Шунингдек хорижий мамлакатлардаги педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи олий таълим муассасаларида ўқитиладиган фанлар сонини ва номини ошириш қилини ортириш, ўқув режаларида олий ўқув юртилари таркибин янада янгилади. мутахассисликка оид бўлмаган фанлар 2 баробар кенгайтирилди, шунингдек, 1-курсдаги мутахассислик фанларини ўқитиш ва янада ортирилди.

Хорижий мамлакатларда олий педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи таълим муассасаларида талабаларнинг келгуси фаолияти ҳисобга олиниб танлов бўйича фан ўрганиш имконияти берилди, яна таълимни демократлаштириш назорат қилиниши эътиборга олиниб, ишлаб чиқилган **110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалаврият таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлариининг ўқув режаларидаги танлов фанлари ҳажми олинган асосда ўқув режаларига нисбатан оширилди.**

Педагогика таълим соҳаси бўйича илмий ва илмий-педагогик кадрлар тайёрловчи хорижий мамлакатларда олий таълим мақсадида магистратура талабалари малака талабларида мамлакатнинг ҳамда хорижий илмий ва таълим муассасаларида стажировка ўтказиш имконияти олинди.

SHUG'UB - TARIXIY QANUNCHILIK VA BILIM BUNYONLARI MAJLAKI TA'LIMLARI HAQIDA

TAKRIZ

Xalqimizning tarixiy qanunlarini o'z ichiga olgan bilim bunyoni yanada yanqilayotganligi va bu buni yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz.

Ma'lumki, tarixiy qanunlarimizning barcha bilim bunyonlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz.

Bu barcha bilim bunyonlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz.

Bu barcha bilim bunyonlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz.

Ma'lumki, tarixiy qanunlarimizning barcha bilim bunyonlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz. Xalqimizning tarixiy qanunlarini yanqilash uchun barcha bilim bunyonlarini yanqilash kerakligi haqida fikrimizni bildirganimizni ma'lum qilmoqchimiz.

Ajinaliyet komidagi NDPI «Tarix
Ukitishi metodikasi» xosidrasini
katva Ukituvchisi:

A. Ermanov

5110600-ТАРИХ

БАКАЛАВРИАТ ТАЪЛИМ ЙЎНАЛИШИНИНГ ФАНЛАР КЕСИМИДА КАСБИЙ КОМПЕТЕНЦИЯЛАРИ

ЖАДВАЛИ

№	Фан ёрдамида эгалланган зарурий касбий компетенциялар	Фаннинг малакавий коди	Фаннинг номи	Курслар кесимида фаннинг ўқув жараёнидаги ўрин			
				I	II	III	IV
Касбий компетенциялар							
1	Энг қадимги даврлардан то ҳозирги замонавий даврларгача бўлган тарихий жараёнлар, ижтимоий ва иқтисодий соҳадаги асосий ҳусусиятлар, маданият соҳасини тараққиёти ва унинг ўзига хос ҳусусиятлари ҳақида апрофлига ва чуқур билиш, жаҳон цивилизациялари ва уларнинг хусусиятлари, давлат уюшмалари, уларнинг ички ва ташқи сиёсати, халқаро муносабатлар, ижтимоий ҳаракатлар, ижтимоий ҳодисаларни таққослаш ва илмий ҳулоса чиқариш, воқеаликларнинг тарихий асосларини таҳлил қилиш кўникмасига эга бўлиш.	W11 7.30	2.1- 2.1- Жаҳон тарихи	•	•	•	•
2	Ўзбекистон тарихининг тарихшунослик ва манбашунослик масалалари, даврлашқирин масалалари, таракқиётининг турли босқичларида Ўзбекистоннинг сиёсий, ижтимоий- иқтисодий, маданий тарихи, ибтидоий давр тарихи, қадимги дехқончилик маданиятини босқичлари ва уларнинг қадимги Шарқ цивилизациясининг шаклланишидаги ўрнини билиш ва унга баҳо бериш. Ватанимиз тарихининг энг қадимги даврдан то бугунги қупгача бўлган тарихий жараёнларни ривожланиш босқичларини даврий кетма-кетликда билиш, тарихий воқеаларни асосий ёзма манбалар ёрдамида таҳлил қилишни, энг қадимги давр, қадимги давр, ўрта асрлар, янги давр ва энг янги даврнинг хронологик давр ва ҳусусиятларини билиш, таҳлил қилиш кўникмасига эга бўлиш.	ОТ 6.26	2.1- Ўзбекистон тарихи	•	•	•	•
3	Тарихий воқеа ва ҳодисаларни ёрғишда хронология, нумизматика, метрелогия, тарихий география ва бошқа маълумотлар билан тўлдирга олиш, тарихий жараёнларни вақтини аниқлаб олиш.	АНД2.1.4	Ёрдамчи тарих фанлари	•			

	<p>танлаар хусуягларийг бичиж, даяарш аниглаж, турлп Үлчов бичилгиларийг билиш ва аниглаж куншкмасниг яв бүүлш.</p>			
4	<p>Марказий Осиёнинг кадимдан хозирги кунгача барча боскичларийннг тарихий географияси хакида. Үзгчг хос хусусиятлари. етсий, иктисодий, маданий жихатдан рилежванниш жараёнларийн. Марказий Осиёнинг кадимий даярдан то хозирги даярмача бүүлган етсий давли чегаралари. Кадимги шахарларийннг Үрнн, турлп даярлардаги Үзгаршлар, ахалиеннийннг жойлашуевнн, тарихий дожаалари, жапглар, бу жангларийннг даярлаг чегараларига таясири. Марказий Осиёийннг турлп даярлардаги тарихий геотрафик хуудаларийн. жой номлари ва хариталарийннн нзехлани, уларийн тарихий манбалар ва таяжикотлардан маълумотлар ассеида бойнта олиш. Үкүв хариталари, уларийннг турлары ва тузилгилш даярларда улардан фойдаланишый баялиши керек.</p>	HS2.5.4	Тарихий геотрафия	
5	<p>Үлкашуноселик турлари ва унннг риножаланиш боскичларий, Үлкашуноселик аселии манбалари. Үлкамитда турлп тарихий даярлармача маданий тарих хакида. Үлкашуноселикда этногеография. голонимннса. архившуноселик. музейшуноселик магериллалари ёрдамда Үлкамитийннг тарихи ва турлп сохалндаги етдохиятлий билиш, аниклии олиш куншкмасниг яв бүүлш.</p>	LGT.4.5	Тарихий Үлкашуноселик на турлпм	
6	<p>Манбаларийннг турлари, йуналишлари, назарий манбашуноселик; манбаларийн туркумлаш, таясифлаш, илмий муомалатага олиб кирши, тарихий манбаларийн аниглаш, танлаш ва тахлил этиш, амалии манбашуноселик; манбаларийннг бонокологик таясифи. таяси белгилари, манбаларийн таясид этиш. асарийннг таркиби, манба тарихийлиевннги, манбалар тугрисида умумий тушунча; манбашуноселикда оид таяжикотийн олиб боришыйннг методологис- услубий мезонларийн билиш, манба мазмунийннни тахлил. Үзгчг хос хусусиятлари, унннг илмий ахамиятийнн аниглаш. Тарихий манбанийн Үрганлиши, унннг тарихийлиевннни билиш. тарихий манбаларийннг турлари, моддий ва маивий ёлгорликлар - ёзма, моддий, этногеофик ва бошка манбаларийн Үрланиш хама улардан илмий фойдаланишыйннг назарий ва амалии жихатларийн билиш.</p>	HS12.56.6	Манбашуноселик, тарихий шуноселик	

	<p>исарлар таркибининг тахлили. Асосий манбалар ёрдамида тарихий жараёнга объектив баҳо бериш кўникмасига эга бўлиш...</p> <p>Тарихий воқеаларни тарихшунослик нуқтаи назаридан ўрганиш ва таҳлил қилиш. Қадимги даврдан ҳозирга қадар яратилган таълиқотлар, уларнинг илмийлиги ва ҳаққонийлиги, қиммати, фикрлар ҳалма-ҳиллиги, тарихий инқилоб ва воқеаларни баҳолаш, тарихий билимлар тараккиётини кузати олиш, уларга баҳо бера олиш, тарихшунослик таълиқотларининг таҳлил усулларини билиш, тарихий воқеа ва ҳодисаларни тарихшунослик таҳлилини амалга ошириш, елим ва ҳулосаларга кели олиш. Тарихчиларнинг монография, илмий таълиқот ва мақолаларни ўрганиш, уларни таҳлил қилишда тарихий тамойилларга асосланиб ҳулоса чиқара олиш кўникмасига эга бўлиш.</p>		
<p>7</p>	<p>Тарих фанининг назарий асослари - тарих фанини билиш объекти, инсоният тарихи, тарих фанининг умумий таънифи, тарих фанида фанлараро ёндаштишдан фойдаланиш, таълиқот предмети, таълиқот масалаларининг катгори ва ҳусуслотлари, тарих фани ҳақидаги фалсафий йўналишларини, фанинг таърихий ривожланиш босқичи, антропологик ёнашув, тарих фанининг тармоқлари ва тури, маданият, илмий ҳарбий, диний, саноат, интеллектуал, маданият, дипломатия тарихи, миллий тарих ва тарихчиларнинг юмий алоқалари, заҳонавий тарих фанининг назарий ва ривожланиши масалаларини билиш керак.</p>	<p>ТСРП2.8.6</p> <p>Тарих фанининг назарий асослари</p>	
<p>8</p>	<p>Ўзбек халқи ва давлатчилиги тарихига оид моддий ва ёзма манбалари, илк давлатчилик ривожланган ҳудудлар, шаҳар, давлатлар, давлат уюшмалари, илк ўрта асрлардаги давлатлар тарихи, ўрта аср давлатчилигида шаклланган давлатларнинг бошқаруви, мамурни идора тизими, ҳокимларнинг мамурни-худудий бўлиниши, ҳонликлардан ижтимоий-иқтисодий, илмий ахвол, давлат бошқарув тартиблари, мустантақ идора бошқаруви ва унинг шибатлари, сонет ҳокимияти бошқаруви усуллари ва ҳусуслотлари, Туркистонда миллий давлатчилигини тиклаш учун бўлган ҳаракатлар, Туркистон мухторлиги ва унинг ўзбек</p>	<p>ЎДТ2.7.6</p> <p>Ўзбек давлатчилиги тарихи</p>	

	<p>дашлагчливчдэй ахамъягт, мидлий муусабатлардаги муаммолар, мидлий мустикаликка эришиш жараёнлари боскичлари, мидлий дашлагчлик боскарууи асосларини тахлил килиш кўникмасыга эга бүүнш.</p>				
Иктиосетик файллари					
9	<p>Тавлик түнмида ўкитишии ташкил этиш шакли, методи, усул ва восталарини белгилай олаш. ўкитиш жараёнини самарали ва сифатини оширишга эришил. Тарих дарслариниш турлари, турилиши ва улэрга бүүган замонавий талаблар, лэре жараёнда тарих дарслэре самарадорлигини ошириш бүүлэри, илмий-услуубий, дидактик ветиэвлэри, тарихий билимларни шакллантириш жараёнлэри, дарслэклэрге күүнэлэшил замонавий талаблар, сифтлар ташкари ишларни ташкил этишии билиш. Тарих ўкитишиишог миксэл ва ваэифэлэри, мазмунини муваффакиятли равилла амалга оширилиши - ўкучилариниш тарих фани асосларини, тарихий материалга мос самарали метод ва усуллардан самарали файдаланиш кўникмасына эга бүүлиш.</p>	<p>Тарих, ижтимоий фанларни ўкитиш методикаси</p>	ИТТМЗ.56.6		
10	<p>Археология фани тавликог методларини, халклариниш кадимий ва бөй тарихиниш методий манба объектларни-археологик ёлэриликларини, ибтодлой дэврлардан то ўрта асрларгача бүүлган тарихий боскичда ривожланиб бориш жараёнларини, илк оламларини япаташ тор на унгуларни, кўл ва дэрэ ирмоклари бүүйда кал кўтарган ибтодлой жамоа Дэври маскан ва минилночларни, калимси кишлок ва шахар харобалари, монор-кўргон ва ибтодтохона колдиклари, калимги ирригация иншоотлари ва меъморий объектларда археологик казишмалар ўтказиш жараёнда тўлланиш бөй ашёвий далиллар-археологик материаллариниш тавсифилай олниш кўникмасына эга бүүлиш.</p> <p>Этнология фани асослари, тавликог объекти ва муаммолари, методларини билиши, этнологияиниш замонавий йўналишлари ва мактаблари, дунёнини этник манзараси ва этнослар классификациясини билиши, альянвий ва замонавий этномаданий жараёнлар, этнос ва этникалик муаммасына онд карашлар ва</p>	<p>Археология, Этнология</p>	АТЗ.13.7		

11	<p>этнология фанининг назарий-методологик муаммолари янгича қарашлари ёрдамида Жаҳон ва Марказий Осиё мамлакатлари халқларининг жойлашуви, келиб чиқishi, шаклланиши ва тарққилиши масалаларини аниқлаш охиш кўникмасига эга бўлиш.</p> <p>Музейшунослик тадқиқот методлари, музейшунослик назарияси, музей ишлари ташкил этили, унинг маърифий-тарбиявий ва илмий-тадқиқотчилик фаолиятини, музейларнинг шаклланиши ва ривожланиши жараёни, Ўзбекистонда архив иши тарихи, Ўзбекистон Республикаси МАФ хужжатлари илмий маълумотнома аппарати тизими, архив хужжатларини туркумлаш, хужжатлар қимматлиги экспертиза қилиш ва даволаш архивларига хужжатлар қабул қилиш, хужжатларни каталоглаштириш, жамхўрмаларни архив билосида жойлаштириш, архив хужжатларини сақлаш, архив маълумотларини наизга тайёрлаш, хужжатларни археографик жиҳатдан тасвирлаштириш кўникмасига эга бўлиш.</p>	<p>МА.58.7</p>	<p>Музейшунослик, Архившунослик</p>	<p>• •</p>	
12	<p>Ўзбекистон шаҳарлари тарихи, ривожланиши омилилари, илк шаҳарлашлар, тузилиши, пайдо бўлиши, жойлашуви, қилиши ва даврда ўтрук ва кўчманчи қарнадор ўрмасидаги муносабатлар, конфедерация муаммоси, ўлкаимтида қадимги давр шаҳарсозлик хусусиятлари, тизими ва туркумланиши жараёнилари муҳимлиги, модалли ва ёзма манбаалар асосида биллиши керек, Таракқиётининг турли босқичларида Ўзбекистон шаҳарлари тарихини ривожланиш хусусиятларини асосий ёзма манбаалар ёрдамида тахлил қила олиш кўникмасига эга бўлиш.</p>	<p>OSHP.6.4</p>	<p>Ўзбекистон шаҳарлари тарихи</p>	<p>•</p>	
13	<p>Марказий Осиё халқларининг етисий, иктисодий, маърифий, маданий ҳаёти, Марказий Осиё халқлари-Олтой кинтақаси, Шарқий Туркистон, Муғулистон, Дашти Кичиқ, Жанубий Осиё ва ўрпа Осиё моттақаларида жойлашган ўилаб давлатлар, халқлар, элатлар ҳудудлари билан боғлиқ қадимдан ҳозирги давргача бўлган тарихий таракқиёт жараёниларини биллиши керек.</p>	<p>MOXI.7.6</p>	<p>Марказий Осиё халқлари тарихи</p>	<p>•</p>	